

E3

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.
নোকোৱালৈকে এই পৰীক্ষা পুস্তিকাখন নুখুলিব।
Read carefully the Instructions on the Back Cover of this Test Booklet.
এই পৰীক্ষা পুস্তিকাৰ পিছফালে দিয়া নিৰ্দেশসমূহ সাৰাধানতা সহকাৰে পঢ়ি ল'বা।

Important Instructions :

1. The Answer Sheet is inside this Test Booklet. When you are directed to open the Test Booklet, take out the Answer Sheet and fill in the particulars on side-1 and side-2 carefully with blue/black ball point pen only.
2. The test is of **3 hours** duration and Test Booklet contains **180** questions. Each question carries **4** marks. For each correct response, the candidate will get **4** marks. For each incorrect response, **one mark** will be deducted from the total scores. The maximum marks are **720**.
3. Use **Blue/Black Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/marking responses.
4. Rough work is to be done on the space provided for this purpose in the Test Booklet only.
5. **On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the invigilator before leaving the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.**
6. The CODE for this Booklet is **E3**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the Answer Sheet.
7. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Test Booklet/ Answer Sheet.
8. Use of white fluid for correction is **NOT** permissible on the Answer Sheet.

গুরুত্বপূর্ণ নিৰ্দেশঃ

1. উত্তৰ কাতত এই পৰীক্ষা পুস্তকৰ ভিতৰত আছে। যেতিয়া পৰীক্ষা পুস্তকখন খুলিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৰ, তেতিয়া উত্তৰ কাকতখন উলিয়াই তাৰ **1** আৰু **2** পৃষ্ঠাত বিৱৰণ সমূহ সাৰাধানতাৰে নীলা/ক'লা বল পইন্ট পেনৰ দ্বাৰা পূৰণ কৰা।
2. পৰীক্ষার সময় **3** ঘণ্টা আৰু পৰীক্ষা পুস্তিকাত **180** টা প্ৰশ্ন আছে। প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ বাবে **4** নম্বৰ। প্ৰত্যেকটো শুল্ক উত্তৰৰ বাবে পৰীক্ষার্থীয়ে **4** নম্বৰকৈ পাৰ। প্ৰত্যেকটো অশুল্ক উত্তৰৰ বাবে মুঠ নম্বৰৰ পৰা এক নম্বৰকৈ কটা হ'ব। সৱৰ্বোচ্চ নম্বৰ **720**।
3. এই পৃষ্ঠাত বিৱৰণসমূহ ভৰাবলৈ / উত্তৰৰ সংকেত দিবলৈ মাত্ৰ নীলা/ক'লা বল পইন্ট পেনহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
4. খুচুৰা কামৰ (rough work) বাবে পৰীক্ষা পুস্তিকাত দিয়া ঠাইহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
5. পৰীক্ষাৰ শেষত, পৰীক্ষার্থীজনে পৰীক্ষাৰ কোঠা / হ'ল ত্যাগ কৰিবাৰ আগেয়ে উত্তৰকাকতখন পৰীক্ষাকক্ষে নিযুক্ত থকা নিৰীক্ষকৰ হাতত জমা দিব লাগিব। পৰীক্ষা পুস্তিকাখন পৰীক্ষার্থীয়ে লগত লৈ যাব পাৰে।
6. এই পুস্তিকাখনৰ সংকেত **E3**। উত্তৰ কাকত খনৰ **2**-নং পৃষ্ঠাত যাতে এই সংকেতটোৱেই দিয়া আছে, সেইটো সুনিশ্চিত কৰি ল'বা। যদি সংকেত চিহ্ন নিমিলে, পৰীক্ষার্থীজনে তৎক্ষণাৎ, পৰীক্ষা পুস্তিকা আৰু উত্তৰ কাকত, দুয়োখনকে সলনি কৰিবলৈ নিৰীক্ষক জনাব লাগে।
7. পৰীক্ষার্থীজনে সুনিশ্চিত কৰিব লাগে যাতে উত্তৰ কাকতত কোন ভঁজ ন হৰ। উত্তৰ কাকতত অপ্রযোজনীয় চিহ্ন ন লিখিবা। পৰীক্ষা পুস্তিকা আৰু উত্তৰ কাকতত নিৰ্দিষ্ট স্থানৰ বাহিৰত ক'তো নিজৰ ৰোল নং নিলিখিবা।
8. উত্তৰ কাকত সংশোধন কৰিবলৈ বগা চিঁহাই / ফুইড ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া ন'হ'ব।

In case of any ambiguity in translation of any question, English version shall be treated as final.

কোনো প্ৰশ্নৰ অনুবাদৰ অনিশ্চয়তাৰ ক্ষেত্ৰত, ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰশ্নকে অন্তিম বুলি গণ্য কৰা হ'ব।

Name of the Candidate (in Capitals) : _____

পৰীক্ষার্থীৰ নাম (বৰ ফলাত) :

Roll Number : in figures _____

ৰোল নং : সংখ্যাত

: in words _____

: শব্দত

Centre of Examination (in Capitals) : _____

পৰীক্ষাকেন্দ্ৰ (বৰ ফলাত) :

Candidate's Signature : _____

Invigilator's Signature : _____

পৰীক্ষার্থীৰ হস্তাক্ষৰ :

নিৰীক্ষকৰ হস্তাক্ষৰ :

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent : _____

E3

1. তলৰ কোনটো এটা ক্ষাবকীয় এমিন' এছিদ ?

- (1) চেৰাইন
- (2) এলানিন
- (3) টাইব'চিন
- (4) লাইচিন

2. বক্ষোষ্ম অৱস্থাত এটা আদৰ্শ গেছৰ মুক্ত প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত শুন্দি বিকল্পটো হ'ল :

- (1) $q = 0, \Delta T = 0$ আৰু $w = 0$
- (2) $q = 0, \Delta T < 0$ আৰু $w > 0$
- (3) $q < 0, \Delta T = 0$ আৰু $w = 0$
- (4) $q > 0, \Delta T > 0$ আৰু $w > 0$

3. জিয়া বিভৱৰ জোখমাখ কলয়ডীয় দ্রৱৰ তলৰ কোনটো ধৰ্ম নিৰ্ণয় কৰাত ব্যৱহৃত হয় ?

- (1) সান্দ্ৰতা
- (2) দ্রাব্যতা
- (3) কলয়ডীয় কণাৰ সুষ্ঠিৰতা
- (4) কলয়ডীয় কণাৰ আকাৰ

4. Cr^{2+} আয়নৰ গণনা কৰা ঘূৰ্ণন সৰ্বস্ব চুম্বকীয় ভ্ৰামক (spin only magnetic moment) হ'ল :

- (1) 3.87 BM
- (2) 4.90 BM
- (3) 5.92 BM
- (4) 2.84 BM

5. পেন্ট-2-ইন প্ৰস্তুত কৰা 2-বু'ম'পেন্টেনৰ অপসাৰণ বিক্ৰিয়াটো হ'ল :

- (a) β -অপসাৰণ বিক্ৰিয়া
 - (b) চেইটেজেফৰ নিয়ম মানি চলা বিক্ৰিয়া
 - (c) ডিহাইড্ৰ'চেল'জেনেচন বিক্ৰিয়া
 - (d) নিৰ্কদন বিক্ৰিয়া
- (1) (a), (b), (c)
 - (2) (a), (c), (d)
 - (3) (b), (c), (d)
 - (4) (a), (b), (d)

6. প্ৰেটিনাম (Pt) বিদ্যুৎৰাব ব্যৱহাৰ কৰি লঘু H_2SO_4 দ্রৱৰ বিদ্যুৎবিশ্লেষণ কৰিলে, এন'ডত উৎপন্ন হোৱা জাত দ্রব্যটো হ'ব :

- (1) হাইড্ৰ'জেন গেছ
- (2) অক্সিজেন গেছ
- (3) H_2S গেছ
- (4) SO_2 গেছ

2

7. কাৰ্বন মন'আইডৰ বিষয়ে তলৰ কোনটো শুন্দি নহয় ?

- (1) ই কাৰ'জ্ঞিহিম'গ্ল'বিন গঠন কৰে।
- (2) ই তেজৰ অক্সিজেন বহন ক্ষমতা হ্ৰাস কৰে।
- (3) কাৰ'জ্ঞিহিম'গ্ল'বিন (CO সংযোজিত হিম'গ্ল'বিন) অক্সিহিম'গ্ল'বিনতকৈ কম সুষ্ঠিৰ।
- (4) অসম্পূর্ণ দহনৰ বাবে ই উৎপন্ন হয়।

8. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণত পোৱা যায় :

- (1) β -D-গ্ৰুক'জ + α -D-ফুক্স'জ
- (2) α -D-গ্ৰুক'জ + β -D-গ্ৰুক'জ
- (3) α -D-গ্ৰুক'জ + β -D-ফুক্স'জ
- (4) α -D-ফুক্স'জ + β -D-ফুক্স'জ

9. তলত দিয়াৰোৰ মিলোৱা আৰু শুন্দি বিকল্পটো চিনাক্ত কৰা :

(a) $\text{CO(g)} + \text{H}_2(\text{g})$	(i) $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2 + \text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$
(b) পানীৰ অঙ্গীয়ী	(ii) এটা ইলেক্ট্ৰন-ঘাটি কঠিনতা
হাইড্ৰাইড
(c) B_2H_6	(iii) ছিন্থেছিছ গেছ
(d) H_2O_2	(iv) অঙ্গীয়ী গঠন
(a) (b) (c) (d)
(1) (iii) (i) (ii) (iv)
(2) (iii) (ii) (i) (iv)
(3) (iii) (iv) (ii) (i)
(4) (i) (iii) (ii) (iv)

10. বিক্ৰিয়াকৰ গাঢ়তা বৃদ্ধি কৰিলে, বিক্ৰিয়াত পৰিবৰ্তন হয় :

- (1) সক্ৰিযণ শক্তি
- (2) বিক্ৰিয়া তাপ
- (3) প্ৰতাৰসীমা শক্তি
- (4) সংঘৰ্ষ সংখ্যা (frequency)

11. তলৰ কোনটো প্ৰাকৃতিক বহুযোগী ?

- (1) চিঃ-1,4-পলিআইছ'প্ৰিণ
- (2) পলি (বিউটাডাইইন-ষ্টাইবিণ)
- (3) পলিবিউটাডাইইন
- (4) পলি (বিউটাডাইইন-এক্রাইল'নাইট্রাইল)

ASSAMESE

12. কোনো এটা প্রথম ক্রমৰ বিক্ৰিয়াৰ গতি ধৰণক হ'ল $4.606 \times 10^{-3} \text{ s}^{-1}$ । 2.0 g বিক্ৰিয়ক 0.2 g লৈ হুস হবলৈ প্ৰযোজন হোৱা সময় হ'ল :

- (1) 100 s
- (2) 200 s
- (3) 500 s
- (4) 1000 s

13. তলত দিয়াবোৰ পৰা শুন্দু উক্তিৰোৰ চিনান্ত কৰা :

- (a) বৰফ (ice-cream) আৰু শীতলীকৃত খাদ্যত $\text{CO}_2(\text{g})$ শীতলকাৰক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
 - (b) C_{60} ৰ গঠণত বাৰটা ছয় কাৰ্বনযুক্ত আঙষ্টি আৰু বিশটা পাঁচ কাৰ্বনযুক্ত আঙষ্টি থাকে।
 - (c) এলক'হ'লক গেছ'লিনলৈ পৰিবৰ্তন কৰাৰ বাবে ZSM-5, এক প্ৰকাৰৰ জিয়'লাইট ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
 - (d) CO বৰণহীন আৰু গোন্ধহীন গেছ।
- (1) (a), (b) আৰু (c) মাত্ৰ
 - (2) (a) আৰু (c) মাত্ৰ
 - (3) (b) আৰু (c) মাত্ৰ
 - (4) (c) আৰু (d) মাত্ৰ

14. এটা ছিলিণুৰত N_2 আৰু Ar গেছৰ এটা মিশ্রত 7 g N_2 আৰু 8 g Ar আছে। যদিহে ছিলিণুৰত মিশ্রটোৰ মুঠ চাপ 27 bar , N_2 ৰ আংশিক চাপ হ'ল :

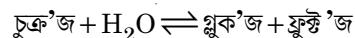
[g mol^{-1} ত পাৰমাণবিক ভৰ ব্যৱহাৰ কৰিবা : $\text{N} = 14$, $\text{Ar} = 40$]

- (1) 9 bar
- (2) 12 bar
- (3) 15 bar
- (4) 18 bar

15. তলত দিয়া অণুৰ থৃপ্তোৰৰ কোনটোৰ দিমেক আমক শূন্য হ'ব ?

- (1) এম'নিয়া, বেৰিলিয়াম ডাই-ফ্লুআ'ৰাইড, পানী, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেন্যিন
- (2) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্লুআ'ৰাইড, হাইড্ৰ'জেন ফ্লুআ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেন্যিন
- (3) নাইট্ৰ'জেন ট্ৰাইফ্লুআ'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্লুআ'ৰাইড, পানী, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেন্যিন
- (4) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্লুআ'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্লুআ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেন্যিন

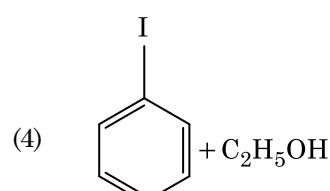
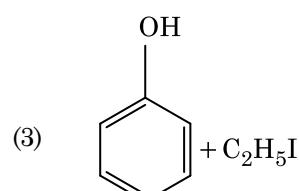
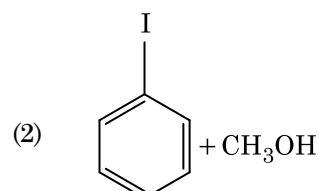
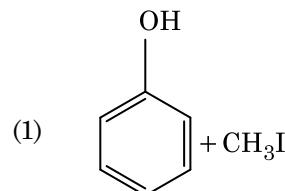
16. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণ তলত দিয়া বিক্ৰিয়াৰে প্ৰকাশ কৰা হ'ল :

যদি 300 K উৎতাত সাম্য ধৰণক (K_c) ৰ মান হ'ল 2×10^{13} , একে উৎতাত $\Delta_r G^\ominus$ ৰ মান হ'ব :

- (1) $-8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{K}^{-1} \times 300 \text{ K} \times \ln(2 \times 10^{13})$
- (2) $8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{K}^{-1} \times 300 \text{ K} \times \ln(2 \times 10^{13})$
- (3) $8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{K}^{-1} \times 300 \text{ K} \times \ln(3 \times 10^{13})$
- (4) $-8.314 \text{ J mol}^{-1} \text{K}^{-1} \times 300 \text{ K} \times \ln(4 \times 10^{13})$

17. HI ৰ সৈতে এনিচ'ল বিভংগিত কৰিলে পোৱা যায় :

18. $^{175}_{71}\text{Lu}$ ত প্ৰ'ট'ন, নিউট্ৰন আৰু ইলেক্ট্ৰনৰ সংখ্যা ক্ৰমান্বয়ে হ'ল :

- (1) 71, 104 আৰু 71
- (2) 104, 71 আৰু 71
- (3) 71, 71 আৰু 104
- (4) 175, 104 আৰু 71

19. পত্রপৃষ্ঠ বর্ণনেখন হ'ল এটা উদাহরণ :

- (1) অধিশোষণ বর্ণনেখনৰ
- (2) বিভাজন বর্ণনেখনৰ
- (3) সূক্ষ্ম স্থৰীয় বর্ণনেখনৰ
- (4) স্তৰ্প্প বর্ণনেখনৰ

20. অশুন্দ মিলনটো চিনাক্ত কৰা :

নাম	IUPAC কাৰ্য্যালয় নাম
(a) আননিলইউনিয়াম	(i) মেণ্টেলিভিয়াম
(b) আননিলট্ৰিয়াম	(ii) ল'বেন্সিয়াম
(c) আননিলহেক্সিয়াম	(iii) ছিবগিৰ্য়াম
(d) আনআনআলিয়াম	(iv) ডাৰ্মস্টেড্ট্ৰিয়াম
(1) (a), (i)	
(2) (b), (ii)	
(3) (c), (iii)	
(4) (d), (iv)	

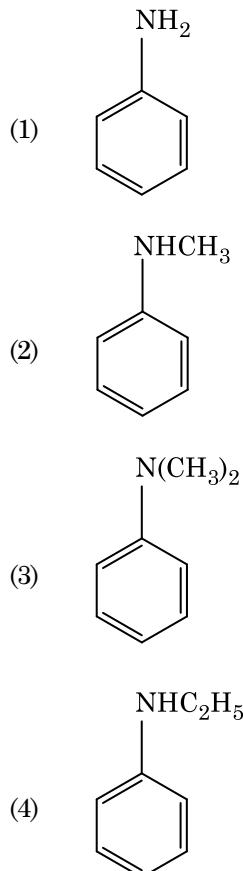
21. তলৰ কোনটোত সৰ্বাধিক সংখ্যক পৰমাণু থাকিব ?

- (1) 1 g of Ag(s) [Ag ৰ পারমাণবিক ভৰ = 108]
- (2) 1 g of Mg(s) [Mg ৰ পারমাণবিক ভৰ = 24]
- (3) 1 g of O₂(g) [O ৰ পারমাণবিক ভৰ = 16]
- (4) 1 g of Li(s) [Li ৰ পারমাণবিক ভৰ = 7]

22. তলৰ কোনটোৰ বাবে এটা টাৰচিয়াৰি বিউটাইল কাৰ'কেটায়ন, এটা ছেকেণ্ডুৰী বিউটাইল কাৰ'কেটায়নতকৈ বেছি সুহিঁৰ ?

- (1) -CH₃ থৃপৰ -I প্ৰভাৱ
- (2) -CH₃ থৃপৰ + R প্ৰভাৱ
- (3) -CH₃ থৃপৰ - R প্ৰভাৱ
- (4) অতিসংযুগ্মিতা

23. তলৰ কোনটো এমাইনে কাৰ্বিলেমাইন পৰীক্ষা দিয়ে ?

24. তলৰ কোনটো এলকেন উৰ্জ বিক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে ঘৰ্থেষ্ট পৰিমাণে প্ৰস্তুত কৰিব নোৱাৰি ?

- (1) n-হেক্সেন
- (2) 2,3-ডাইমিথাইলবিউটেন
- (3) n-হেপ্টেন
- (4) n-বিউটেন

25. ৰাউল্টৰ সূত্ৰৰ ধনাত্মক বিচ্যুতি প্ৰদৰ্শন কৰা এটা মিশ্ৰ হ'ল :

- (1) ইথানল + এচিট'ন
- (2) বেনায়িন + টলুইন
- (3) এচিট'ন + ক্ল'ৰ'ফ'র্ম
- (4) ক্ল'ৰ'ইথেন + ব্ৰ'ম'ইথেন

26. NaOH ৰ লঘুদূৰৰ উপস্থিতিত বেনয়েলডিহাইড আৰু এচিট'ফিন'নৰ মাজৰ বিক্ৰিয়াক বোলা হয় :

- (1) এলডল ঘনীভৱন
- (2) কেনিয়াৰোৰ বিক্ৰিয়া
- (3) বজ্জ কেনিয়াৰোৰ বিক্ৰিয়া
- (4) বজ্জ এলডল ঘনীভৱন

27. সমন্বয়ী যৌগ গঠনৰ বাবে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো লিগান্ডৰ বৰ্ধিত ক্ষেত্ৰ শক্তিৰ শুন্দৰ ক্ৰম ?
- $\text{SCN}^- < \text{F}^- < \text{C}_2\text{O}_4^{2-} < \text{CN}^-$
 - $\text{SCN}^- < \text{F}^- < \text{CN}^- < \text{C}_2\text{O}_4^{2-}$
 - $\text{F}^- < \text{SCN}^- < \text{C}_2\text{O}_4^{2-} < \text{CN}^-$
 - $\text{CN}^- < \text{C}_2\text{O}_4^{2-} < \text{SCN}^- < \text{F}^-$
28. তলৰ কোনটো কেটায়নীয় অপমার্জক ?
- ছ'ডিয়াম ল'বাইল ছালফেট
 - ছ'ডিয়াম ষিয়ারেট
 - চিটাইলট্রাইমিথাইল এম'নিয়াম ব্ৰ'মাইড
 - ছ'ডিয়াম ডোডেকাইলবেনেয়িন ছালফ'নেট
29. জলবিশ্লেষণে অনুসৰণ কৰা এচিট'ন আৰু মিথাইলমেগনেছিয়াম ক্ল'বাইডৰ বিক্ৰিয়াত পোৱা যায় :
- আইছ'প্রপাইল এলক'হ'ল
 - চেকেণ্ডুৰী বিউটাইল এলক'হ'ল
 - টাৰচিয়াৰি বিউটাইল এলক'হ'ল
 - আইছ'বিউটাইল এলক'হ'ল
30. ইউৰিয়াই পানীৰ লগত বিক্ৰিয়া কৰি A উৎপন্ন কৰে যিটো B লৈ বিযোজিত হয়। B ক Cu^{2+} (জলীয়) ব মাজেৰে পঢ়িয়ালে, ঘন নীলা বঙুৰ দ্রুত C উৎপন্ন কৰে। তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো C র সংকেত ?
- CuSO_4
 - $[\text{Cu}(\text{NH}_3)_4]^{2+}$
 - $\text{Cu}(\text{OH})_2$
 - $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$
31. গলিত CaCl_2 ৰ পৰা 20 g কেলছিয়াম উৎপন্ন কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা ফেৰাডেৰ (F) সংখ্যা হ'ল :
- (পাৰমাণবিক ভৰ, $\text{Ca} = 40 \text{ g mol}^{-1}$)
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
32. $2\text{Cl(g)} \rightarrow \text{Cl}_2\text{(g)}$ বিক্ৰিয়াটোৰ বাবে শুন্দৰ বিকল্পটো হ'ল :
- $\Delta_r\text{H} > 0$ আৰু $\Delta_r\text{S} > 0$
 - $\Delta_r\text{H} > 0$ আৰু $\Delta_r\text{S} < 0$
 - $\Delta_r\text{H} < 0$ আৰু $\Delta_r\text{S} > 0$
 - $\Delta_r\text{H} < 0$ আৰু $\Delta_r\text{S} < 0$

33. 0.1 M NaOH দ্রুত Ni(OH)_2 ৰ দ্রাব্যতা উলিওৱা। দিয়া আছে, Ni(OH)_2 ৰ আয়নীয় গুণফল হ'ল 2×10^{-15} ।
- $2 \times 10^{-13} \text{ M}$
 - $2 \times 10^{-8} \text{ M}$
 - $1 \times 10^{-13} \text{ M}$
 - $1 \times 10^8 \text{ M}$
34. বেনথিনৰ হিমাংক অৱনমন ধূঢ়ৰক (K_f) হ'ল $5.12 \text{ K kg mol}^{-1}$ । বেনথিনত, কোনো এটা অনা-তড়িৎ বিশ্লেষ্য দ্রবোৰ 0.078 m ম'লেলিটি সম্পন্ন এটা দ্রুত হিমাংক অৱনমন হ'ব (দুটা দশমিক স্থানলৈ উন্নিত) :
- 0.20 K
 - 0.80 K
 - 0.40 K
 - 0.60 K
35. অশুন্দৰ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :
- পানীত Cr^{2+} (d^4), Fe^{2+} (d^6) ত কৈ তিৱৰতৰ বিজাৰক পদাৰ্থ।
 - একাধিক জাৰণ অৱস্থা গ্ৰহণ আৰু জটিল যৌগ গঠন কৰা সামৰ্থ্যৰ বাবে সংক্ৰমণশীল ধাতু আৰু ইয়াৰ যৌগবোৰৰ অনুষ্টুকীয় ধৰ্ম জনা যায়।
 - H, C বা N ৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ পৰমাণু যেতিয়া ধাতুৰ স্ফটিক লোটিচ (crystal lattice) ৰ ভিতৰত আৱাদ হয়, তেতিয়া অন্তৰভূতি যৌগ সংগঠিত হয়।
 - CrO_4^{2-} আৰু $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$ ত ক্ৰ'মিয়ামৰ জাৰণ অৱস্থা একে নহয়।
36. দেহ কেন্দ্ৰিক ঘনকীয় (bcc) গঠনৰ এটা মৌলৰ একক কোষৰ দৈৰ্ঘ্য 288 pm । পাৰমাণবিক ব্যাসাৰ্দ্ধ হ'ল :
- $\frac{\sqrt{3}}{4} \times 288 \text{ pm}$
 - $\frac{\sqrt{2}}{4} \times 288 \text{ pm}$
 - $\frac{4}{\sqrt{3}} \times 288 \text{ pm}$
 - $\frac{4}{\sqrt{2}} \times 288 \text{ pm}$

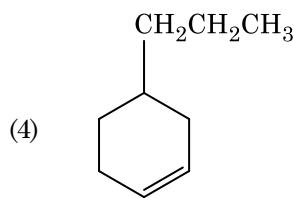
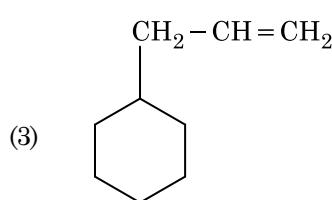
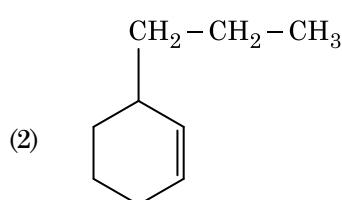
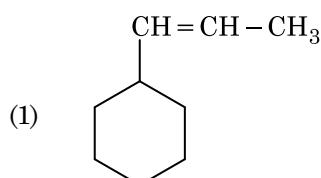
37. অস্তিত্বহীন অণু এটা চিনান্ত কৰা :

- He_2
- Li_2
- C_2
- O_2

38. তলত দিয়া ছালফাবৰ অক্স'এছিডবোৰ কোনটোত - O - O - বাদোন আছে ?

- H_2SO_3 , ছালফিউৰাছ এছিড
- H_2SO_4 , ছালফিউৰিক এছিড
- $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_8$, পেৰ'অ'ডাইছালফিউৰিক এছিড
- $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_7$, পাইৰ'ছালফিউৰিক এছিড

39. এটা এলকিনে অ'জ'ন'লাইছিছৰ ফলত এটা জাতদ্বয় হিচাপে মিথানেল দিয়ে। ইয়াৰ গঠন হ'ব :

40. CaCl_2 , MgCl_2 আৰু NaCl ৰ এটা দ্রবৰ মাজেৰে HCl পঠিওৱা হ'ল। তলৰ কোনটো (কোনবোৰ) যৌগ স্ফটিকীকৃত হ'ব ?

- MgCl_2 আৰু CaCl_2 ৰ দুয়োটা
- NaCl মাত্ৰ
- MgCl_2 মাত্ৰ
- NaCl , MgCl_2 আৰু CaCl_2

41. তলত দিয়া বোৰ মিলোৱা :

অক্সাইড	প্ৰকৃতি
(a) CO	(i) ক্ষারকীয়
(b) BaO	(ii) প্ৰশম
(c) Al_2O_3	(iii) আলিঙ্ক
(d) Cl_2O_7	(iv) উভয়ধৰ্মী

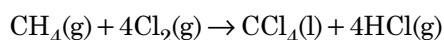
তলৰ কোনটো শুন্ধ বিকল্প ?

(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(ii)	(i)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)
			(i)

42. তলৰ কোনটো ধাতুৰ আয়ন কেবাটাৰ এনজাইমক সক্ৰিয়তা প্ৰদান কৰা, ATP উৎপন্ন কৰা গ্ৰুক'জৰ জাৰণ প্ৰক্ৰিয়াত ভাগ লোৱা আৰু Na^+ ৰ সৈতে স্নায়ু সংকেতে পৰিচালনাৰ বাবে দায়বদ্ধ ?

- লো (Iron)
- ক'পাৰ
- কেলচিয়াম
- পটাচিয়াম

43. তলৰ বিক্ৰিয়াটোত কাৰ্বনৰ জাৰণ সংখ্যাৰ পৰিবৰ্তন কি ?

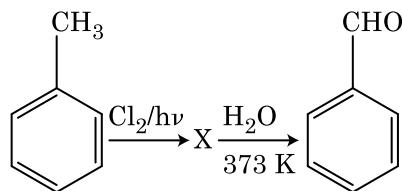

- + 4 ৰ পৰা + 4
- 0 ৰ পৰা + 4
- 4 ৰ পৰা + 4
- 0 ৰ পৰা - 4

44. তলত দিয়াৰোৰ শুন্ধ উক্তিটো চিনান্ত কৰা :

- পিটা লো (wrought iron) হ'ল 4% কাৰ্বন থকা অশুন্ধ লো।
- CO_2 উত্তৰ হোৱা বাবে বিক্ষত ক'পাৰত ক্ষতচিহ্ন থাকে।
- ভ্ৰাবকেল পদ্ধতিৰে নিকেলৰ বাস্প প্ৰাৰম্ভ পৰিশোধন কৰা হয়।
- পিগ লো (Pig iron) ক বিভিন্ন আকৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি।

45. তলত দিয়া বিক্রিয়া ক্রমত যোগ X চিনান্ত কৰা :

- (1)
- (2)
- (3)
- (4)

46. তলত উল্লেখ কৰা পৃথিবীৰ কোন অংশত আটাইতকৈ বেছি প্ৰজাতি বৈচিত্ৰতা পোৱা যায় ?

- (1) ভাৰতবৰ্ষৰ পশ্চিম ঘাট (Western Ghats)
- (2) মাদাগচ্ছকাৰ
- (3) হিমালয়
- (4) আমাজান অৱণ্য

47. পানী/বিহ মেটেকা আৰু ভেটফুলৰ পৰাগযোগ হয় :

- (1) পতঙ্গ নাইবাৰ বতাহৰ দ্বাৰা
- (2) কেৱল পানীৰ সোঁতৰ দ্বাৰা
- (3) বতাহৰ আৰু পানীৰ দ্বাৰা
- (4) পতঙ্গ আৰু পানীৰ দ্বাৰা

48. এন্টে'কাইনেজ উৎসেকটোয়ে তলৰ কোনটোৰ ৰূপান্তৰণত সহায় কৰে ?

- (1) প্ৰ'টিনক বহুপেপ্টাইডলৈ
- (2) ট্ৰিপছিন'জেনক ট্ৰিপছিনলৈ
- (3) কেচিন'জেনক কেচিনলৈ
- (4) পেপচিন'জেনক পেপচিনলৈ

49. মৃত্ৰত তলৰ কোনটো অৱস্থাৰ উপস্থিতিয়ে ডায়েবেটিছ মেলিটাছ বোগটোক সূচায় ?

- (1) ইউৰোমিয়া আৰু কেটুনিউৰিয়া
- (2) ইউৰোমিয়া আৰু বৃক্ষীয় কেলকুলি
- (3) কেটুনিউৰিয়া আৰু প্লাইক'চুৰিয়া
- (4) বৃক্ষীয় কেলকুলী আৰু হাইপাৰপ্লাইচেমিয়া

50. কোনে বংশগতিৰ ক্ৰ'ম'জ'মীয় তত্ত্বৰ পৰীক্ষামূলক প্ৰমাণ কৰিছিল ?

- (1) মেঞ্জেল
- (2) চাটুন
- (3) ব'ভেৰি
- (4) মৰগান

51. তলৰ কোনটো আবদীৰ লক্ষণ নহয় ?

- (1) লিংগ অনুপাত
- (2) জ্যোহাৰ
- (3) মৃত্যুহাৰ
- (4) প্ৰজাতিৰ পাৰম্পৰিক ক্ৰিয়া

52. পৌষ্টিক নলীৰ ঘটিকা কোষসমূহ তলৰ কোনটোৰ পৰা ৰূপান্তৰিত হোৱা ?

- (1) শৰ্ক্কাকাৰ (চটীয়া) আচ্ছাদক কোষসমূহ
- (2) স্তৰ্তাকাৰ আচ্ছাদক কোষসমূহ
- (3) কন্ড্ৰ'চাইট
- (4) যৌগিক আচ্ছাদক কোষসমূহ

53. ফাৰিডিয়ান শ্বেতসাৰ সদৃশ গঠন হ'ব :

- (1) শ্বেতসাৰ আৰু ছেলুল'জ
- (2) এমাইল'পেক্টিন আৰু প্লাইক'জেন
- (3) মেনিট'ল আৰু এলগিন
- (4) লেমিনেৰিন আৰু ছেলুল'জ

54. মানৰ পাচনতন্ত্ৰ সম্পর্কে শুন্দি উক্তিটো চিনাত্ব কৰা।
- ইলিয়াম (Ileum) টো ক্ষুদ্ৰান্তত মিলিত (open) হয়।
 - খাদ্যনলীৰ আটাইতকৈ ভিতৰৰ তৰপটো হৈছে চেৰ'চা (serosa)।
 - ইলিয়াম এটা অতিকৈ পাকখোৱা অংশ।
 - গৃহণী (duodenum) বা পৰা ক্ৰিমিকপ পৰিশেষিকাটো ওলায়।
55. উক্তিদে কিছুমান গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য যেনে নিক'টাইন, ট্ৰাইকনাইন আৰু কেফেইন উৎপাদন কৰাৰ কাৰণ হ'ল :
- পোষণৰ মূল্য
 - বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ
 - প্ৰতিৰক্ষা কাৰ্য
 - প্ৰজননৰ প্ৰভাৱ
56. এচ এল মিলাৰে তেওঁ কৰা পৰিক্ষাত এটা বন্ধ ফ্লাক্ষত তলৰ কোনোৰ মিহলি কৰি এমাইন' এচিড প্ৰস্তুত কৰিছিল ?
- $\text{CH}_4, \text{H}_2, \text{NH}_3$ আৰু পানীৰ বাস্প 800°C ত
 - $\text{CH}_3, \text{H}_2, \text{NH}_4$ আৰু পানীৰ বাস্প 800°C ত
 - $\text{CH}_4, \text{H}_2, \text{NH}_3$ আৰু পানীৰ বাস্প 600°C ত
 - $\text{CH}_3, \text{H}_2, \text{NH}_3$ আৰু পানীৰ বাস্প 600°C ত
57. অশুন্দি উক্তিটো চিনাত্ব কৰা :
- অন্তঃকাষ্ঠই পানী পৰিবহণ নকৰে কিন্তু শাৰীৰিক শক্তি যোগান ধৰে।
 - ৰসবাহী কাষ্ঠই শিপাৰ পৰা পাতলৈ পানী আৰু অজৈৱ লৱণ পৰিবহণ কাৰ্য্যত জৰিত হৈ থাকে।
 - ৰসবাহী কাষ্ঠ হৈছে একেবাৰে আভ্যন্তৰীণ গৌণ জাইলেম আৰু ই পাতল বৰণৰ।
 - টেনিন, ৰেজিন, তেল আদি জ্যা হোৱাৰ বাবে অন্তঃকাষ্ঠৰ বৰণ ডাঠ হয়।
58. এটা উক্তি বৃদ্ধি নিয়ন্ত্ৰকৰ নাম লিখা যাক কুহিয়াৰৰ গচ্ছ ওপৰত চতিয়াই দিলে গচ্ছৰ কাণ্ডৰ বৃদ্ধি হয়, গতিকে ই কুহিয়াৰৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰে :
- চাইট'কাইনিন
 - জিবাৰেলিন
 - ইথিলিন
 - এবচিহ্নিক এচিড

59. অনুবাদকৰ (Translation) প্ৰথম স্তৰ হ'ল :
- ৰাইচ'জমৰ mRNA লগত বন্ধন
 - ডি এন এৰ অণু গ্ৰহণ কৰে
 - চালক আৰ এন এ ব (tRNA) এমাইন' এচাইলেচন
 - বিৰোধ-ক'ড'ন (anti-codon) গ্ৰহণ কৰে
60. ক্ৰমবিকাশৰ ভ্ৰম সাক্ষ মানি লোৱা নাই :
- কাৰ্ল আৰনেষ্ট ভন বেয়াৰ
 - এলফ্্রেড ৱালেছ
 - চাৰ্লচ ডাৰউইন
 - অপেৰিন
61. কোনটো স্তৰত চাইনেপ্ট'নিমেল সংঘৰ গলন বা লুপ্তি(dissolution) ঘটে ?
- পেকিটিন
 - জাইগ'টিন
 - ডিপ্ল'টিন
 - লেপ্ট'টিন
62. দ্বিতীয়ক ডিপ্লমাত্ৰকোষৰ মিআ'টিক বিভাজনটো কেতিয়া সম্পূৰ্ণ হয় ?
- ডিপ্লক্রবণৰ আগতে
 - যৌন সংগমৰ (copulation) সময়ত
 - যোজন কোষ গঠনৰ পিছত
 - এটা শুক্ৰাণু এটা ডিপ্লাণুৰ লগত মিলন (fusion) হোৱাৰ সময়ত
63. তলত উল্লেখ কৰা কোনযোৰ এককোষী শেলাই ?
- লেমিনেৰীয়া আৰু ছাৰগাছাম্
 - গিলিডিয়াম আৰু গ্ৰেছিলেৰীয়া
 - এনাবিনা আৰু ভলভল
 - ক্ল'বেলা আৰু স্পাইকলিনা
64. প্লাইক'চাইদিক বন্ধনী আৰু পেপটাইড বন্ধনী থকা দ্রব্য সমূহৰ গঠন অনুযায়ী একাদিক্রমে চিনাত্ব কৰা :
- কাহিটিন, কলেচটেৰল
 - ঢিছাৰল, ট্ৰিপচিন
 - চেলুল'জ, লেচিথিন
 - ইনুলিন, ইনচুলিন

65. বেগুপত্রমঞ্জী নাইবা শংকু পোরা যায় :

- (1) ছেলভিনিয়া
- (2) টেবিছ
- (3) মাৰকেনছিয়া
- (4) ইৰুইজেটাম

66. কাণৰ গুৰিৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা মূল সমূহ হ'ল :

- (1) গুচ্ছমূল
- (2) প্রাথমিক মূল
- (3) সন্ত মূল
- (4) পার্শ্বীয় মূল

67. অধঃঅর্ধেগভী গভৰ্ণেশ্য পোৱা যায় :

- (1) বেঙেনা
- (2) সৰিয়হ
- (3) সূর্যমূৰ্ত্তি ফুল / বেলিফুল
- (4) নাচপতি

68. তলৰ সন্ত কেইটা মিলাই শুন্দি বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

সন্ত - I	সন্ত - II		
(a) কটিং অংগ	(i) অধ্যকণ আৰু ফেৰিংচ ক সংলগ্ন কৰে		
(b) কক্লিয়া	(ii) বুহৰ (লেবিৰিহ) পাক খোৱা অংশ		
(c) ইউষ্টে চিয়ান নলী	(iii) উপবৃত্ত বাতায়নৰ (oval window) লগত সংলগ্ন		
(d) ষ্টেপছ	(iv) ভোমছদাত অৱস্থিত		
(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(iii)	(i)	(iv)
(2) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3) (iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4) (i)	(ii)	(iv)	(iii)

69. অসংক্রাম্যতা সম্পর্কে অশুন্দি উক্তিটো চিনান্ত কৰা।

- (1) এণ্টিজেনেত (জীৱিত বা মৃত) উন্মুক্ত কৰা পোষকৰ দেহত
এণ্টিবিডি সমূহৰ তৈয়াৰ হয়। ইয়াক ‘সক্ৰিয় অসংক্রাম্যতা’
বোলে।
- (2) যেতিয়া পূৰ্ব-প্ৰস্তুত এণ্টিবিডিসমূহ পোনে শৰীৰত
দিয়া হয়, তাক ‘নিষ্ক্ৰিয় অসংক্রাম্যতা’ বোলে।
- (3) সক্ৰিয় অসংক্রাম্যতা দ্রুত আৰু পূৰ্ণ সহাবি প্ৰদান কৰে
- (4) অৱগটোৱে মাকৰ পৰা কিছুমান এণ্টিবিডি লাভ কৰে, এইটো
এটা নিষ্ক্ৰিয় অসংক্রাম্যতাৰ উদাহৰণ।

70. বিভাজিত হৈ থকা কিছুমান কোষ, কোষ চক্ৰৰ পৰা ওলাই আহে
আৰু নিষ্ক্ৰিয় অংগজ স্তৰত সোমাই পৰে। ইয়াক অকাৰ্য্যকৰ
(quiescent)স্তৰ (G_0) বোলা হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াটো তলৰ কোনটো
স্তৰৰ শেষত হয় ?

- (1) M স্তৰ
- (2) G_1 স্তৰ
- (3) S স্তৰ
- (4) G_2 স্তৰ

71. শুন্দি উক্তিটো বাচি উলিওৱা।

- (1) ঘুক'কটিকইডবোৰে ঘুক'নিঅ'জেনেছিছ প্ৰক্ৰিয়াত উৎসাহ
যোগায়।
- (2) হাইপ'গ্লাইচেমিয়াৰ লগত ঘুকাগন জড়িত।
- (3) ইনচুলিনে অগ্ন্যাশয়ৰ কোষবোৰ আৰু এডিপ'চাইটসমূহৰ
ওপৰত ক্ৰিয়া কৰে।
- (4) হাইপাৰগ্লাইচেমিয়াৰ লগত ইনচুলিন জড়িত।

72. তলৰ ৰোগসমূহৰ লগত ‘কাৰকজীৱ’ (causative organism)
মিলোৱা আৰু শুন্দি বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

সন্ত - I	সন্ত - II		
(a) টাইফইড	(i) উচেৰেবিয়া		
(b) নিউম'নিয়া	(ii) প্লাজম'ডিয়াম		
(c) ফাইলেবিয়াচিচ্	(iii) চালমনেলা		
(d) মেলেবিয়া	(iv) হিম'ফিলাচ		
(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4) (iv)	(i)	(ii)	(iii)

73. শুন্দি যোৰটো বাচি উলিওৱা।

(1) হিম'ফিলিয়া	-	Y জড়িত
(2) ফিনাইলকিট'নিউবিয়া	-	দৈহিক ক্ৰম'জ'ম'ৰ
প্ৰভাৱী লক্ষণ
(3) কঁচিকোষ ৰক্তহীনতা	-	দৈহিক ক্ৰম'জ'ম'ৰ
অপ্ৰভাৱী লক্ষণ,
ক্ৰম'জ'ম'-11
(4) থেলেচেমিয়া	-	X জড়িত

74. সংকোষকেন্দ্ৰীয় কোষৰ গ্লাইক'প্ৰ'চিন আৰু গ্লাইক'লিপিড প্ৰস্তুত হোৱা উল্লেখযোগ্য ঠাই হৈছে :
- অস্টঃগ্লাজমীয় জালিকা
 - পেৰ'জ্ঞিজ'ম
 - গলগি যন্ত্ৰ
 - পলিজ'ম
75. পৰিষ্ঠিতি তন্ত্ৰৰ মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাৰ মাজত থকা সম্বন্ধৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো উক্তি শুন্দ ?
- মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাতকৈ কম
 - মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাতকৈ বেছি
 - মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতা এটা আৰু একে
 - মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাৰ মাজত কোনো সম্পর্ক নাই
76. তলৰ কোনটোৱে মূত্রলতাক (Diuresis) ৰোধ কৰাত সহায় কৰে ?
- ADH ৰ অধিকৰণৰ বাবে অধিক পানীৰ পুনঃশোষণ
 - এলড'ষ্টেণ্টৰ কাৰণে বৰ্কীয় নলীকাসমূহৰ পৰা Na^+ আয়ন আৰু পানীৰ পুনঃশোষণ
 - অলিন্দীয় নেটুইউৰেটিক কাৰকে বক্তুন্লীৰ সংকোচন ঘটায়
 - JG কোষসমূহৰ দ্বাৰা ৰেনিনৰ ক্ষৰণ হুস
77. আস্টঃস্তৰৰ G₁ স্তৰ (Gap 1) সম্পর্কে শুন্দ উক্তিটো চিনাত্ব কৰা।
- ডি এন এ ব সংশ্লেষণ বা প্ৰতিকৃতিকৰণ হয়।
 - সকলো কোষীয় উপাদানৰ পুনৰ্সংগঠন হয়।
 - কোষটো বিপাক কাৰ্য্যৰ দিশৰ পৰা সক্ৰিয়, বৃদ্ধি হয় কিন্তু ডি এন এ ব প্ৰতিকৃতিকৰণ নহয়।
 - নিউক্লিয়াচৰ বিভাজন হয়।
78. মনুষ্য-সংঘটিত কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা পৰিৱৰ্তনসমূহৰ কাৰণে যিবোৰ জীৱৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে সেই জীৱ সমূহৰ উদাহৰণবোৰ তলৰ কোনটো শুন্দ ?
- গালাপেগ'ছ দ্বীপপুঁজৰ 'ডাৰউইনৰ ফিল্ছ'
 - বননাশক প্ৰতিৰোধী অপত্থণ
 - ড্রাগছ প্ৰতিৰোধী সংকোষকেন্দ্ৰীয় জীৱ (Eukaryotes)
 - কুকুৰ দৰে ঘৰটীয়া প্ৰাণীসমূহৰ মানৱ-সৃষ্টি জাতসমূহ
- অকল (a)
 - (a) আৰু (c)
 - (b), (c) আৰু (d)
 - অকল (d)
79. এটা উক্তিদৰ অংগ য'ত দুটা জনু এটাৰ ভিতৰত আনটো থাকে :
- পৰাগধানীৰ মাজত পৰাগৰেণু
 - দুটা পুংজনন কোষৰে সৈতে অংকুৰিত পৰাগৰেণু
 - ফলৰ মাজত থকা বীজ
 - ডিস্কৰ ভিতৰত থকা জ্ঞানস্তুলী
- কেৱল (a)
 - (a), (b) আৰু (c)
 - (c) আৰু (d)
 - (a) আৰু (d)
80. ঘাঁহনি পৰিষ্ঠিতি তন্ত্ৰৰ ট্ৰফিক স্তৰৰ সৈতে সিহঁতৰ শুন্দ প্ৰজাতি সমূহ উদাহৰণৰ সৈতে মিলোৱা :
(a) চতুৰ্থ ট্ৰফিক স্তৰ	(i) কাউৰী
(b) দ্বিতীয় ট্ৰফিক স্তৰ	(ii) শণুণ
(c) প্ৰথম ট্ৰফিক স্তৰ	(iii) শহাপন্ত
(d) তৃতীয় ট্ৰফিক স্তৰ	(iv) ঘাঁহ
- শুন্দ উভৰটো বাচি উলিওৱা :
(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)
(4)	(i)	(ii)	(iii)

		E3		
81.	এটা মানক ECG ত QRS খুপটোৱে বুজায় :			
(1)	অলিন্দৰ স্বাভাৱিক অৱহালৈ গতি (repolarisation of auricles)	86. পেংগুইন আৰু ডলফিনৰ ফান (Flipper) তলৰ কোণটোৱে উদাহৰণ হয় ?		
(2)	অলিন্দৰ উত্তেজনা অৱহা (Depolarisation)	(1) অনুকূলী বিকিৰণ (2) অভিসাৰী ক্ৰমবিকাশ (3) উদ্যোগিক মেলানিজ্ম (4) প্ৰাকৃতিক নিৰ্বাচন		
(3)	নিলয়ৰ উত্তেজনা অৱহা (Depolarisation)			
(4)	নিলয়ৰ স্বাভাৱিক অৱহালৈ গতি (Repolarisation)			
82.	বাতি আৰু বাতিপুৱা ঘাঁথৰ পাতৰ আগ অংশটিদি পানী তৰল হিচাপে ওলোৱা কাৰ্য্য কি পদ্ধতিৰ লগত জড়িত ?	87. যদি একাদিক্রমে থকা দুটা ‘যোৰ ক্ষাৰক’ৰ মাজৰ দূৰত্ব 0.34 nm হয় আৰু এটা গতানুগতিক স্তন্যপায়ী প্রাণীৰ কোষত থকা এটা দিকুণ্ডলীযুক্ত ডি এন এ ব যোৰ ক্ষাৰকৰ (base pair) সৰ্বমুঠ সংখ্যা 6.6×10^9 bp হয়, তেন্তে ডি এন এ টোৰ দৈৰ্ঘ্য মোটামুটিভাৱে হ'ব :		
(1)	প্ৰস্বেদন	(1) 2.0 মিটাৰ (2) 2.5 মিটাৰ (3) 2.2 মিটাৰ (4) 2.7 মিটাৰ		
(2)	মূল চাপ			
(3)	অন্তচোষণ			
(4)	জীৱদ্রব্য সংকোচন			
83.	ৰবাট মেৰ মতে পৃথিবীৰ প্ৰজন্মতি বৈচিত্ৰ্যতা হৈছে :	88. তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা।		
(1)	1.5 মিলিয়ন	স্তৰ - I		
(2)	20 মিলিয়ন	স্তৰ - II		
(3)	50 মিলিয়ন			
(4)	7 মিলিয়ন			
84.	কিছৰ সহায়ত জেল ইলেক্ট্ৰ'ফৰেচিচৰ দ্বাৰা প্ৰথক কৰা ডি এন এৰ টুকুৰা দৃশ্যমান কৰিব পাৰি ?			
(1)	উজ্জ্বল নীলা পোহৰত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা	(a) প্ৰৱমান (মুক্ত) কামিহাড় (i) দ্বিতীয় আৰু সংগৃ ম কামিহাড়বোৰৰ মাজত		
(2)	UV ৰশ্মিত ইথিডিয়াম ব্ৰ'মাইডৰ দ্বাৰা	(b) এক্র'মিয়ন (ii) প্ৰগাণ্ডিকাস্থিৰ (Humerus) মূৰ		
(3)	UV ৰশ্মিত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা	(c) অংসফলক (scapula) (iii) কণ্ঠাছি		
(4)	অৱলোহিত ৰশ্মিত ইথিডিয়াম ব্ৰ'মাইডৰ দ্বাৰা	(d) শ্লেন'হিড গহ্ন (iv) উৰোছিৰ (sternum) লগত সংলগ্ন নহয়		
85.	তলৰ আৱশ্যকীয় মৌল সমূহৰ লগত উত্তিদৰ সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ মিলোৱা :			
(a)	আইৰন	(i) পানীৰ প'ট'লাইচিচ		
(b)	জিংক	(ii) পাৰাগৰেণুৰ অংকুৰণ		
(c)	ব'ৰ'ন	(iii) ক্ল'ৰ'ফিল জৈৱ সংশ্লেষণত প্ৰয়োজন		
(d)	মেঞ্জানিজ	(iv) IAA জৈৱ সংশ্লেষণ		
	শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :			
	(a) (b) (c) (d)			
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
89.	কি নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে মান্টিল প্ৰ'ট'কল 1987 চনত চৰী কৰা হ'ল ?			
(1)	অনুবংশীক ৰূপান্তৰিত জীৱক এখন দেশৰ পৰা আন এখনলৈ পঠোৱা			
(2)	অ'জন স্বৰূপ অৱক্ষয় হোৱা পদাৰ্থ সমূহ নিৰ্গত কৰা			
(3)	সেউজগহ গোছ সমূহ এৰি দিয়া			
(4)	e-wastes সমূহ পেলাই দিয়া			

90. নিম্নলিখিত শুন্দি বিকল্প যোৰটো বাছি উলিওৱা :
- (1) লাইগেজ - দুটা ডি এন এ অণু লগ লগায়
 - (2) পলিমারেজ - ডি এন এ ক ভাণ্ডি খণ্ডিত কৰে
 - (3) নিউক্লিয়েজ - ডি এন এ ক দুডাল সূত্রত পৃথক কৰে
 - (4) একচোনিউক্লিয়েজ - ডি এন এ অণুবোৰৰ ভিতৰত সুনির্দিষ্ট স্থানত কাটিব পাৰে
91. অন্তৰ্বিষ্ট দেহ (inclusion bodies) ৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা কোনটো উকি অশুন্দ ?
- (1) এইবোৰ কোনো আৱৰণীৰ দ্বাৰা আবৃত হৈ নাথাকে
 - (2) এইবোৰ খাদ্যকণা ভক্ষণৰ লগত জড়িত
 - (3) এইবোৰ চাইট'প্লাজমত মুক্তভাৱে থাকে
 - (4) এইবোৰে চাইট'প্লাজমৰ সঞ্চিত খাদ্য সূচায়
92. প্রান্ত পুষ্টিপকাত থাকে :
- (1) অধোগভী গৰ্ভাশয়
 - (2) উৰ্ধগভী গৰ্ভাশয়
 - (3) গৰ্ভপাদপুস্তপী গৰ্ভাশয়
 - (4) অধঃঅধোগভী গৰ্ভাশয়
93. বীজৰ সুপ্তারহ্তাৰ বাবে তলৰ কোনবিধি দমনকাৰক দ্রব নহয় ?
- (1) জিবাৰেলিক এচিড
 - (2) এবছিছিক এচিড
 - (3) ফেন'লিক এচিড
 - (4) পেৰা-এচক'ৰবিক এচিড
94. বেছিলাছ থুৰিনজিয়েনাছিছ (Bt) ৰ বিষ জিনটো সংহাপন কৰি সংষ্টি কৰা Bt কপাহ গচ্ছটো তলৰ কোনটোৰ বিকল্পে প্ৰতিৰোধ্য ?
- (1) অনিষ্টকৰী পতংগ
 - (2) ভেঁকুৰজনিত ৰোগসমূহ
 - (3) উদ্বিদৰ ঘূৰণীয় কৃমি (nematodes)
 - (4) পতংগ পৰাভক্ষীসমূহ (Insect predators)

95. অক্সিজেন পৰিবহণ সম্পর্কে অশুন্দ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
- (1) হিম'গ্লিনৰ লগত অক্সিজেনৰ বন্ধন মুখ্যতঃ অক্সিজেনৰ আংশিক চাপৰ লগত জড়িত।
 - (2) কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ আংশিক চাপে হিম'গ্লিনৰ সৈতে অক্সিজেনৰ বন্ধনক ব্যাপাত জন্মাৰ পাৰে।
 - (3) বায়ুথলীৰ উচ্চ H^+ আয়নৰ গাঢ়তাই অক্সিহিম'গ্লিনৰ গঠন সুচল কৰে।
 - (4) বায়ুথলীৰ নিম pCO_2 এ অক্সিহিম'গ্লিনৰ গঠন সুচল কৰে।
96. তলৰ কোনটো দ্বিপাঞ্চীয়ভাৱে সমিতি আৰু দেহগুহাহীন প্ৰণীৰ উদাহৰণ হয় ?
- (1) টিন'ফ'ৰা
 - (2) চেপেটা কৃমি
 - (3) ঘূৰণীয়া কৃমি
 - (4) বলৰী প্ৰাণী
97. তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুন্দ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
স্তৰ - I	স্তৰ - II
(a) Bt কপাহ	(i) জিন চিকিৎসা (therapy)
(b) এডিন'চাইন ডিএমাইনেজৰ নাটনি	(ii) কোষীয় প্ৰতিৰক্ষণ (defence)
(c) RNAi	(iii) HIV সংক্ৰমণৰ নিৰ্গ঱্গ
(d) PCR	(iv) বেছিলাছ থুৰিনজিয়েনাছিছ
(a) (b) (c) (d)	
(1) (iv) (i) (ii) (iii)	
(2) (iii) (ii) (i) (iv)	
(3) (ii) (iii) (iv) (i)	
(4) (i) (ii) (iii) (iv)	
98. কোনটো পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি 'বিকানেৰি' মাইকী ভেড়া আৰু 'মেৰিনো' মতা ভেড়াৰ মাজত সংকৰণ ঘটা 'হিজাৰডেল' নামৰ এটা নতুন সঁচৰ ভেড়া পোৱা গৈছিল ?
- (1) বহিসংকৰণ
 - (2) উৎপৰিবৰ্তন প্ৰজনন
 - (3) বৰ্ণসংকৰণ
 - (4) অন্তঃপ্ৰজনন

99. তলৰ স্তুতি কেইটা মিলাই শুন্দি বিকল্পটো বাচি উলিওৱা ।

স্তুতি - I

- (a) ইওচিন'ফিল
- (b) বেছ'ফিল
- (c) নিউট্ৰ'ফিল
- (d) লিম্ফ'চাইট

স্তুতি - II

- (i) অসংক্রাম্যতা সঁহাৰি
(immune response)
- (ii) কোষীয়ভক্ষণ
- (iii) হিষ্টামিনেজ, ধ্বংসকাৰী
উৎসেচকবোৰৰ ক্ষৰণ
কৰে
- (iv) হিষ্টামিন থকা কণিকাৰ
ক্ষৰণ কৰে

(a) (b) (c) (d)

- (1) (iii) (iv) (ii) (i)
- (2) (iv) (i) (ii) (iii)
- (3) (i) (ii) (iv) (iii)
- (4) (ii) (i) (iii) (iv)

100. তলৰ কোনটো ব্যাখ্যা শুন্দি ?

- (1) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ দুটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
- (2) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ এটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
- (3) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ তিনিটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
- (4) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ নহয়

101. মানবদেহত প্ৰৱেশ কৰা প্লাজম'ডিয়ামৰ সংক্রামক স্তৰটো হৈছে :

- (1) ট্ৰ'ফ'জাইট
- (2) স্পৰ'জাইট
- (3) মাইক্ৰো গেমেট'চাইট
- (4) মতা গেমেট'চাইট

102. ডিস্বকৰ লগত ডিস্বক নাড়ীৰ সংমিলন হুল হ'ল :

- (1) ডিস্বক নাভি
- (2) ডিস্বক বন্ধ
- (3) প্ৰদেহ
- (4) ডিস্বক মূল

103. এণ্টাৰ্কটিকা অঞ্চলত হিম-অন্ধতা (Snow-blindness) হোৱাৰ
কাৰণ হ'ল :

- (1) কম উষ্ণতাৰ বাবে চুকৰ ৰস সমূহ গোট মৰা
- (2) UV-B ৰশি অত্যাধিক তীক্ষ্ণতাৰ বাবে চুকৰ কৰিয়াত হোৱা
জননৰ বাবে
- (3) বৰফত হোৱা অত্যাধিক পোহৰৰ প্রতিফলনৰ বাবে
- (4) ইনফ্ৰা-ৰেড ৰশি (infra-red ray) ৰ বাবে ৰেটিনাত
হোৱা ক্ষতিৰ কাৰণে

104. তলৰ কোনটো উক্তি শুন্দি নহয় ?

- (1) মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ইনচুলিন 'প্ৰ'ইনচুলিন' হিচাবে সংশ্লেষিত
হয়।
- (2) প্ৰ'ইনচুলিন' 'C-পেপ্টাইড' বুলি এটা অতিৰিক্ত পেপ্টাইড
থাকে।
- (3) কাৰ্য্যকৰী ইনচুলিনৰ শৃঙ্খল 'A' আৰু 'B' দুয়োডাল
হাইড্ৰ'জেন বন্ধনৰ দ্বাৰা সংলগ্ন হৈ থাকে।
- (4) *E-Coli* ত জিনীয়ভাৱে অভিযন্ত্ৰিত ইনচুলিন প্ৰস্তুত কৰা
হয়।

105. ৰেট্ৰিকছন উৎসেচক সম্পর্কে অশুন্দি উক্তিটো চিনান্ত কৰা।

- (1) প্ৰতিটো ৰেট্ৰিকছন উৎসেচকে ডি. এন. এ. অনুক্ৰমৰ দৈৰ্ঘ্য
পৰীক্ষা কৰিহে ক্ৰিয়া কৰে।
- (2) সিহঁতে ডি. এন. এ. সূত্ৰিকাডাল পেলিনড্ৰ'মিক
(palindromic) হানত কাটে।
- (3) সিহঁত জিনীয় অভিযন্ত্ৰণৰ বাবে দৰকাৰী।
- (4) আঠালেটিয়া মূৰবোৰ (sticky ends) ডি. এন. এ.
লাইগেজৰ দ্বাৰা সংলগ্ন কৰিব পাৰি।

106. তলত দিয়া সমূহ মিঅ'ছিছ বিভাজনৰ লগত মিলোৱা :

- (a) জাইগ'টিন (i) পৰিঃসমাপ্তি
- (b) পেকিটিন (ii) কায়েজমেটা
- (c) ডিপ্ল'টিন (iii) জিন বিনিময়
- (d) ডায়াকাইনেচিচ (iv) যুগ্মন

তলৰ বিকল্প সমূহৰ পৰা শুন্দি উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (iii) (iv) (i) (ii)
- (2) (iv) (iii) (ii) (i)
- (3) (i) (ii) (iv) (iii)
- (4) (ii) (iv) (iii) (i)

- 107.** পৰ ‘পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণী’ৰ বাবে তলৰ কোনকেইটা উত্তি শুন্দ ?
- ইউৰ’কৰডাটাত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল মূৰৰ পৰা নেজলৈকে বিস্তৃত হৈ থাকে আৰু ই গোটেই জীৱন জুৰি থাকে।
 - মেৰদণ্ডী প্ৰাণীত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল জুগ কালছোৱাতহে থাকে।
 - কেন্দ্ৰীয় ম্যাযুতন্ত্ৰটো পৃষ্ঠীয় আৰু ফোপোলা।
 - পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণীক তিনিটা উপপৰ্বলৈ বিভক্ত কৰা হৈছে : হেমিৰ্কোটা, টিউনিকেটা আৰু ফেৱাল’কৰডাটা।
- (d) আৰু (c)
 - (c) আৰু (a)
 - (a) আৰু (b)
 - (b) আৰু (c)
- 108.** ভাইৰহীড়ৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো শুন্দ হব ?
- ইহঁত প্ৰ’টিন আচ্ছাদনযুক্ত আৰ.এন.এ.
 - ইহঁত প্ৰ’টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত আৰ.এন.এ.
 - ইহঁত প্ৰ’টিন আচ্ছাদনযুক্ত ডি.এন.এ.
 - ইহঁত প্ৰ’টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত ডি.এন.এ.
- 109.** EcoRI এ চিনাক্ত কৰা নিদিষ্ট পেলিনড্ৰ’মিক (palindromic) অনুক্ৰমটো হ’ল :
- 5' - GAATTC - 3'
3' - CTTAAG - 5'
 - 5' - GGAACC - 3'
3' - CCTTGG - 5'
 - 5' - CTTAAG - 3'
3' - GAATTC - 5'
 - 5' - GGATCC - 3'
3' - CCTAGG - 5'
- 110.** শ্বাস প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত ঘটা শুন্দ ঘটনা সমূহ বাচি উলিওৱা।
- মধ্যচ্ছদাৰ সংকোচন
 - বহিঃ আস্তঃ পশ্চকী (external inter-costal) পেশীৰ সংকোচন
 - হাওঁ ফাওঁৰ আয়তন হ্ৰাস হয়
 - অস্তঃ হাওঁ ফাওঁৰ চাপ বৃদ্ধি হয়
- (a) আৰু (b)
 - (c) আৰু (d)
 - (a), (b) আৰু (d)
 - অকল (d)

- 111.** তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুন্দ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

স্তৰ - I		স্তৰ - II	
(a)	পিটুইটেবী গ্ৰহি	(i)	গ্ৰেভছৰ ৰোগ
(b)	থাইৰইড গ্ৰহি	(ii)	ডায়েবেটিচ মেলিটাচ
(c)	এড্ৰিনেল গ্ৰহি	(iii)	ডায়েবেটিচ ইনচিপিডাচ
(d)	অঘ্যাশয়	(iv)	এডিচনৰ ৰোগ
(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(i)
(2)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(i)	(iv)

- 112.** তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুন্দ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

স্তৰ - I		স্তৰ - II	
(a)	6 - 15 যোৰ ক্লোমৰঞ্জ	(i)	ট্ৰাইগ্ল
(b)	বিষমপুচ্ছ ফিচা	(ii)	চাইক্ল-ষ্ট মচ
(c)	বাযুবলী	(iii)	কণ্ড্ৰিক্ষিচ
(d)	বিষৎকু	(iv)	অষ্টিকথিচ
(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(iv)	(ii)	(iii)
(4)	(i)	(iv)	(ii)

- 113.** যদি পঁইতাচোৰাৰ মূৰটো আঁতৰাই পেলোৱা হয়, তেতিয়াও ই কেইদিনমানৰ বাবে জীয়াই থাকে। ইয়াৰ কাৰণ :

- পঁইতাচোৰাৰ অধিগ্ৰহসনীয় প্ৰগণ্ড (supra-oesophageal ganglia) উদৰৰ অধঃস্থ অংশত অৱস্থিত।
- পঁইতাচোৰাৰ ম্যাযুতন্ত্ৰ নাথাকে।
- মূৰটোৱে ম্যাযুতন্ত্ৰ এটা সৰু অংশহে ধৰি বাখে আনহাতে ম্যাযুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ অধঃস্থ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থাকে।
- মূৰটোৱে ম্যাযুতন্ত্ৰ এক তৃতীয়াংশহে ধৰি বাখে আনহাতে ম্যাযুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ পৃষ্ঠীয় অংশত অৱস্থিত হৈ থাকে।

114. মেণ্টেলে কিমানবিধি প্রকৃত স্বৰূপ প্রজননৰ (true breeding) মটৰ মাহৰ ঘোৰ লৈছিল, যি ঘোৰৰ এটা বিপৰীত স্বৰূপৰ বাহিৰে বাকীবোৰ একে লক্ষণ যুক্ত ?

- (1) 4
- (2) 2
- (3) 14
- (4) 8

115. অনুৰোমৰ (microvilli) প্রাণীয় চিলিয়াসহ ঘনকাকাৰ আচ্ছাদক কলা তলৰ কোনটোত পোৱা যায় ?

- (1) ক্ষুদ্রান্তৰ আৱৰণীত
- (2) লালাটি গ্রাহিব নলীকাসমূহত
- (3) নেফ্রনৰ নিকটস্থ সংবলিত নলীকাত
- (4) ইউষ্টেচিয়ান নলীত

116. বাহকত লাগিথকা ডি এন এ (linked DNA) ক ক্রম অনুসৰি নিয়ন্ত্ৰণ কৰাক বোলা হয় :

- (1) নিৰ্বাচনক্ষম চিহ্ন
- (2) অনুকৃত্যায়নৰ উৎস (Ori site)
- (3) প্যালিনড্ৰ'মিক অনুক্রম
- (4) বিকগনিছন স্থান

117. তলৰ জীৱ সমূহৰ লগত সিহতৰ জৈৱ প্ৰযুক্তি বিদ্যাত হোৱা প্ৰয়োগ সমূহ মিলোৱা :

(a) বেছিলাছ	(i) ক্লনিং বাহক
থুবিনজিয়েনছিছ
(b) থাৰমাছ একুৱাটিকাছ	(ii) প্ৰথম rDNA অণুৰ
গঠন
(c) এগৱেক্টোৰিয়াম	(iii) ডি এন এ পলিমাৰেজ
টিউমিফেছিয়েন্চ
(d) চালম'নেলা	(iv) ক্রাই প্ৰ'চিন
টাইফিমুৰিয়াম

নিম্নোলিখিত শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(2) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(3) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(4) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

118. আলোক বিক্ৰিয়াত, প্লাচট'কুইননে সহজে ক'ৰ পৰা ইলেক্ট্ৰন আতৰ কৰে :

- (1) PS-II ব পৰা Cytb₆f কমপ্লেক্সলৈ
- (2) Cytb₆f কমপ্লেক্সৰ পৰা PS-I লৈ
- (3) PS-I ব পৰা NADP⁺ লৈ
- (4) PS-I ব পৰা ATP সংশ্লেষণ লৈ

119. বৃদ্ধিৰ প্ৰক্ৰিয়া আটাইতকৈ বেছি হয় :

- (1) মৃখ্য বৃদ্ধি পৰ্যায়
- (2) বিলম্ব পৰ্যায়
- (3) জীৰ্ণতা
- (4) সুপ্ৰাৰহা

120. মাহজাতীয় শস্যৰ শিপাত থকা টেমুনাত নাইট'জিনেজৰ দ্বাৰা অনুঘোটক হোৱাৰ পিছত বিক্ৰিয়াত উৎপন্ন হোৱা দ্রব্য/দ্রব্যসমূহ হ'ল :

- (1) কেৱল এম'নিয়া
- (2) কেৱল নাইট্ৰেট
- (3) এম'নিয়া আৰু অক্সিজেন
- (4) এম'নিয়া আৰু হাইড্ৰ'জেন

121. তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুন্দি বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

স্তৰ - I	স্তৰ - II
(a) জাকবান্ধি থকা, বৰ্ভক্ষী
নাশক জীৱ (pest)	(i) এষ্টেৰিয়াচ
.
(b) পৈণ্ডত প্ৰাণীৰ অৰীয় সমমিতি
আৰু পলুবোৰৰ দিপাশ্মীয়
সমমিতি আছে	(ii) ক্লৰপিয়ন
(c) পুস্তি ক্লোম (Book lung)	(iii) টিন'প্লানা
(d) জৈৱদ্যুতি (জীৱদীপ্তি)	(iv) ফৰিং
(Locusta)

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3) (iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4) (ii)	(i)	(iii)	(iv)

- 122.** প্রাণীসমূহত আটাইতকৈ অধিক পরিমাণে থকা প্র'টিন কোনটো ?
- হিম'গ্লবিন
 - কলাজেন
 - লেষ্টিন
 - ইনচুলিন
- 123.** তলৰ পৰা ক্ষাৰকীয় এমিন' এচিডটো চিনাত্ব কৰা।
- টাইৰ'চিন
 - ফ্লুটামিক এচিড
 - লাহচিন
 - ভেলাইন
- 124.** তলৰ স্তৱ কেইটা মিলাই শুন্দি বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
স্তৱ - I	স্তৱ - II		
(a) ক্লস্ট্ৰিয়াম
বুটিলিকাম	(i) চাইক'স্পৰিগ-A		
(b) ট্ৰাইক'ডাৰমা
পলিস্প'ৰাম	(ii) বিউটাইৰিক এচিড		
(c) ম'নাচক্বাচ
পাৰপিট'বিয়াস	(iii) চাইট্ৰিক এচিড		
(d) এচপাৰজিলাস নাইজাৰ	(iv) তেজৰ কলেষ্টেৰল হ্ৰাস
কৰা কাৰক		
(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
- 125.** তলৰ কোনটো হ্ৰম'নৰ মানে (hormone level) গ্ৰেফিয়ান ফণিকূলৰ পৰা ডিস্পৰ্শন ঘটাই ?
- ইষ্ট'জেনৰ উচ্চ গাঢ়তা
 - প্ৰজেষ্টেৰেণৰ উচ্চ গাঢ়তা
 - LH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
 - FSH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
- 126.** সালোকশ্বাসক্রিয়াত *RuBisCo* এন্যাইমৰ অঙ্গিজেনেচন কাৰ্য্যকলাপৰ বাবে উৎপন্ন হয় :
- 3-C যৌগৰ 2 টা অণু
 - 3-C যৌগৰ 1 টা অণু
 - 6-C যৌগৰ 1 টা অণু
 - 4-C যৌগৰ 1 টা অণু আৰু 2-C যৌগৰ 1 টা অণু
- 127.** সকলো ঘৌন সংক্ৰমণ ৰোগ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
- গন'ৰীয়া, চিফিলিচ, জননাংগৰ হার্পিছ
 - গন'ৰীয়া, মেলেৰিয়া, জননাংগৰ হার্পিছ
 - AIDS, মেলেৰিয়া, ফাইলেৰিয়া
 - কৰ্কট ৰোগ, AIDS, চিফিলিচ
- 128.** উদ্বিদৰ এটা প্ৰস্তুত তলত উল্লেখ কৰা আভ্যন্তৰীণ গঠনসমূহ দেখা গৈছে :
- আছাদৰ দ্বাৰা আবৃত অসংখ্য সিচৰিত হৈ থকা সংবহন কলা (vascular bundles)
 - সুস্পষ্ট পেৰেণকাইমা কোষৰ আদি কলাস্তৰ
 - সংবহন কলা সংযুক্ত আৰু বন্ধ
 - ফ্ৰেম পেৰেণকাইমা নাই
- উদ্বিদৰ সংবহণ আৰু তাৰ অংগ চিনাত্ব কৰা :
- একবীজপত্ৰী কাণ্ড
 - একবীজপত্ৰী মূল
 - দ্বিবীজপত্ৰী কাণ্ড
 - দ্বিবীজপত্ৰী মূল
- 129.** চাইট্ৰিক এচিড চক্ৰৰ এপাকত কিমান সংখ্যক চাবট্ৰেট লেভেল ফচফ'বিলেচন হয় ?
- শূন্য
 - এক
 - দুই
 - তিনি
- 130.** তলত দিয়া সমূহ মিলোৱা :
- অনুষ্টুনীয় কাৰ্য্যত বাধা আৰোপ (i) বিচিন
 - পেপটাইড বন্ধনী যুক্ত (ii) মেল'নেট
 - ভেঁকুৰৰ কোষবেৰৰ উপাদান (iii) কাইটিন
 - গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য (iv) ক'লাজেন
- নিম্নলিখিত শুন্দি বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :
(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(2) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(iii)	(i)	(iv)

131. ABO বক্তুলক নিয়ন্ত্রণ কৰা 'I' জিনটোৰ সম্পর্কে অশুল্দ উত্তৰটো চিনাত্ত কৰা।
- 'I' জিনটোৰ তিনিটা এলিল আছে।
 - এজন ব্যক্তিৰ তিনিটা এলিলৰ মাত্ৰ দুটাৰে থাকিব।
 - যেতিয়া I^A আৰু I^B একেলগে থাকে, সিহতে একে প্ৰকাৰৰ শৰ্কৰা ব্যক্ত কৰে।
 - এলিল 'i' যো কোনোধৰণৰ শৰ্কৰা উৎপন্ন নকৰে।
132. গৰ্ভধাৰণ কৰিব নোৱাৰা স্ত্ৰীলোকসকলক সহায় কৰিবলৈ তলৰ কোনবোৰ পদ্ধতিত ভূগৱ স্থানান্তৰণ কৰা হয় ?
- ZIFT আৰু IUT
 - GIFT আৰু ZIFT
 - ICSI আৰু ZIFT
 - GIFT আৰু ICSI
133. অধিকতৰ 'পুতিজল উপচাৰণ'ৰ বাবে 'অবাত গেদ পাচক'ত (Anaerobic sludge digester) তলৰ কোনটো বখা হয় ?
- প্ৰাথমিক গেদ (sludge)
 - ভাতি থকা আবৰ্জনা
 - প্ৰাথমিক উপচাৰণৰ এফ্লয়েণ্টসমূহ
 - সক্ৰিয় গেদ (Activated sludge)
134. লিপ্যন্তৰৰ সময়ত ডি. এন. এ. কুণ্ডলীটো খোল খোৱাত সূচল কৰা উৎসেচকটোৰ নাম হৈছে :
- ডি.এন.এ. লাইগেজ
 - ডি.এন.এ. হেলিকেজ
 - ডি.এন.এ. পলিমাৰেজ
 - আৰ.এন.এ. পলিমাৰেজ
135. তলৰ স্তৰ কেইটা মিলাই শুল্দ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
স্তৰ - I	স্তৰ - II		
(a) অমৰা (placenta)	(i) এনড্ৰ'জেন		
(b) জোনা পেনুচিডা	(ii) মানৱ ক'ৰিয়নিক
গনাড'ট্ৰিপিন (hCG)		
(c) কন্দমূত্রপথিয় গ্ৰহ্ণি	(iii) ডিম্বৰ তৰপ		
(d) লেইদিগ কোষ	(iv) পুৰুষাংগ (penis)
পিছলকৰণ		
(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(3) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)

136. এটা চিলিংণ্ডৰত 249 kPa চাপ আৰু 27°C উষ্ণতাত হাইড্ৰ'জেন গোছ বখা হৈছে।
- ইয়াৰ ঘনত্ব ($R = 8.3 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$) হ'ল :
- 0.5 kg/m^3
 - 0.2 kg/m^3
 - 0.1 kg/m^3
 - 0.02 kg/m^3
137. নিউট্ৰনেৰে এটা ইউৰেনিয়াম আইচ'ট'প' $^{235}_{92}\text{U}$ আঘাত কৰিলে উৎপন্ন হয় $^{89}_{36}\text{Kr}$, তিনিটা নিউট্ৰন আৰু :
- $^{144}_{56}\text{Ba}$
 - $^{91}_{40}\text{Zr}$
 - $^{101}_{36}\text{Kr}$
 - $^{103}_{36}\text{Kr}$
138. চিত্ৰত দেখুওৱা লজিক বৰ্তনীৰ বাবে ট্ৰুথ টেবেল হ'ল :
-
- ```

graph LR
 A((A)) --> NOT1[NOT]
 B((B)) --> NOT2[NOT]
 NOT1 --> OR[OR]
 NOT2 --> OR
 OR --> Y((Y))

```
- | A | B | Y |
|---|---|---|
| 0 | 0 | 0 |
| 0 | 1 | 0 |
| 1 | 0 | 0 |
| 1 | 1 | 1 |
  - | A | B | Y |
|---|---|---|
| 0 | 0 | 0 |
| 0 | 1 | 1 |
| 1 | 0 | 1 |
| 1 | 1 | 1 |
  - | A | B | Y |
|---|---|---|
| 0 | 0 | 1 |
| 0 | 1 | 1 |
| 1 | 0 | 1 |
| 1 | 1 | 0 |
  - | A | B | Y |
|---|---|---|
| 0 | 0 | 1 |
| 0 | 1 | 0 |
| 1 | 0 | 0 |
| 1 | 1 | 0 |

139.  $r$  ব্যাসার্দির কৈশিক নলী এটা পানীত ডুবাই দিয়া হৈছে আৰু পানী নলীটোৱ ভিতৰেন্দি  $h$  উচ্চতালৈ উঠিছে। কৈশিক নলীটোৱ ভিতৰত থকা পানীৰ ভৰ  $5 \text{ g}$ ।  $2r$  ব্যাসার্দিৰ অন্য এডাল কৈশিক নলী পানীত ডুবাই দিয়া হ'ল। এই নলীটোত উঠি যোৱা পানীৰ ভৰ হ'ল :

- (1)  $2.5 \text{ g}$
- (2)  $5.0 \text{ g}$
- (3)  $10.0 \text{ g}$
- (4)  $20.0 \text{ g}$

140. স্থিৰ অৱস্থাৰ পৰা এটা ইলেক্ট্ৰন  $V$  volt বিভৱ ভেদৰ মাজেৰে স্বাধিত কৰা হৈছে। যদি ইলেক্ট্ৰনটোৱ দ্য ব্ৰয় তৰংগদৈৰ্ঘ্য  $1.227 \times 10^{-2} \text{ nm}$  হয়, তেওঠা বিভৱ ভেদ হ'ব :

- (1)  $10 \text{ V}$
- (2)  $10^2 \text{ V}$
- (3)  $10^3 \text{ V}$
- (4)  $10^4 \text{ V}$

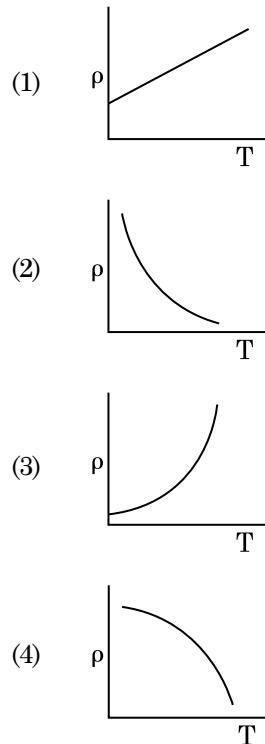
141.  $0.2 \text{ m}^3$  আয়তনৰ এক নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলৰ সকলো স্থানতে বৈদ্যুতিক বিভৱ  $5 \text{ V}$ পোৱা গ'ল। এই অঞ্চলটোত বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্য হ'ব :

- (1) শূন্য
- (2)  $0.5 \text{ N/C}$
- (3)  $1 \text{ N/C}$
- (4)  $5 \text{ N/C}$

142. এক-পাৰমাণবিক গেছ এটাৰ বাবে গড় তাপীয় শক্তি হ'ল : ( $k_B$  ব'ল্টজমেন ধৰণক আৰু  $T$  পৰম উষ্ণতা)

- (1)  $\frac{1}{2} k_B T$
- (2)  $\frac{3}{2} k_B T$
- (3)  $\frac{5}{2} k_B T$
- (4)  $\frac{7}{2} k_B T$

143. তামৰ বাবে তলৰ কোনটো লেখে উষ্ণতা ( $T$ )-ৰ লগত ৰোধকতাৰ ( $\rho$ ) পৰিবৰ্তন সূচায় ?



144. এটা ক্ষুদ্র বৈদ্যুতিক দিমেৰুৰ দিমেৰু ভামক হ'ল  $16 \times 10^{-9} \text{ C m}$ । দিমেৰু অক্ষডালৰ লগত  $60^\circ$  কোণ কৰি থকা বেখা এডালত অৱস্থাত আৰু দিমেৰুটোৱ কেন্দ্ৰৰ পৰা  $0.6 \text{ m}$  দূৰত্বত থকা বিন্দু এটাত দিমেৰুটোৱ বাবে হোৱা বৈদ্যুতিক বিভৱ হ'ব :

$$\left( \frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2 \right)$$

- (1)  $50 \text{ V}$
- (2)  $200 \text{ V}$
- (3)  $400 \text{ V}$
- (4) শূন্য

145.  $20 \text{ cm}^2$  পৃষ্ঠাকালৰ এখন প্ৰতিফলন নকৰা পৃষ্ঠত  $20 \text{ W/cm}^2$  গড় ফ্লাক্সৰ পোত্ৰ লম্বতাৰে আপত্তি হৈছে। 1 মিনিট সময়ত পৃষ্ঠখনে আহৰণ কৰা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ব :

- (1)  $10 \times 10^3 \text{ J}$
- (2)  $12 \times 10^3 \text{ J}$
- (3)  $24 \times 10^3 \text{ J}$
- (4)  $48 \times 10^3 \text{ J}$

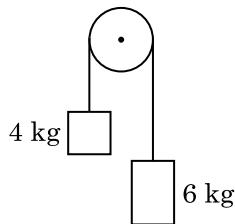
146. দুটা মাধ্যমৰ অন্তৰতী সীমাৰ বাবে ক্রষ্টাৰৰ কোণ  $i_b$  হ'ব লাগে :

- (1)  $0^\circ < i_b < 30^\circ$
- (2)  $30^\circ < i_b < 45^\circ$
- (3)  $45^\circ < i_b < 90^\circ$
- (4)  $i_b = 90^\circ$

147. সমান ধাৰণ শক্তিৰ A আৰু B দুটা চিলিঙ্গাৰক পৰম্পৰে পৰম্পৰৰ লগত এটা ষ্টপক'কেৰে সংযোগ কৰা হ'ল। A ত প্ৰমাণ উষ্ণতা আৰু চাপত আদৰ্শ গেছ এটা ৰখা হৈছে। B সম্পূৰ্ণ বায়ুশূণ্য কৰা হৈছে। গোটেই প্ৰকোষ্ঠটো তাপীয়ভাৱে অন্তৰক। ষ্টপক'কটো হৰ্ঠাতে খুলি দিয়া হ'ল। প্ৰক্ৰিয়াটো হ'ব :

- (1) সমোফ্টি
- (2) তাপৰেধি
- (3) সমায়তনী
- (4) সমচাপ

148. 4 kg আৰু 6 kg ভৰৰ দুটা বস্তু এডাল ভৰহীন তাঁৰৰ দুই মূৰে গাঠি দিয়া হ'ল। তাঁৰ ডালে এটা ঘৰ্ষণহীন পুলিৰ ওপৰেৰে গতি কৰে (চিত্ৰতো চোৱা)। মধ্যাকৰ্ষণ হ্ৰণ (g) ব সম্পৰ্কত তন্ত্ৰটোৰ হ্ৰণ হ'ব :



- (1) g
- (2) g/2
- (3) g/5
- (4) g/10

149. ইয়ঙৰ দিছিদ্যুক্ত পৰীক্ষাৰ আহিলাত যদি সুসংহত উৎসৰ মাজৰ ব্যৱধান আধা আৰু সুসংহত উৎসৰ পৰা পৰ্দাৰ দূৰত্ব দুগুণ কৰা, তেওব্যা পটি বেধ হ'ব :

- (1) দুগুণ
- (2) আধা
- (3) চাৰি গুণ
- (4) এক-চতুৰ্থাংশ

150. ট্ৰেঞ্জিস্টোৰ কাৰ্য্যৰ বাবে তলৰ কোনটো উক্তি শুন্দি ?

- (1) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ ড'পিং মাত্ৰা একে হোৱা উচিত।
- (2) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ একে বেধৰ হ'ব লাগে।
- (3) নিৰ্গমক জাঁচন আৰু সংগ্ৰাহক জাঁচন দুয়োটা অগ্ৰৱতী সংযোগত থাকিব লাগে।
- (4) ভূমি অঞ্চল ক্ষীণ আৰু পাতলকৈ ড'প কৰিব লাগে।

151. ধৰি লোৱা যে এটা নক্ষত্ৰৰ পৰা 600 nm তবংগদৈৰ্ঘ্যৰ পোহৰ আহি আছে। টেলিস্ক'প এটাৰ অভিলক্ষ্যৰ ব্যাস 2 m হ'লে, টেলিস্ক'পটোৰ বিভেদন সীমা হ'ব :

- (1)  $3.66 \times 10^{-7} \text{ rad}$
- (2)  $1.83 \times 10^{-7} \text{ rad}$
- (3)  $7.32 \times 10^{-7} \text{ rad}$
- (4)  $6.00 \times 10^{-7} \text{ rad}$

152. এখন মিটাৰ ব্ৰীজৰ বাওঁ ফাকত এডাল ৰোধ্যুক্ত তাঁৰ সংযোগ কৰিলে, সো ফাকত সংযোগ কৰা  $10 \Omega$  ৰোধক মিটাৰ ব্ৰীজ খনৰ তাঁৰ ডালক 3 : 2 অনুপাতত ভাগ কৰা বিশুত সন্তুলন কৰে। যদি ৰোধ্যুক্ত তাঁৰ ডালৰ দৈৰ্ঘ্য 1.5 m, তেন্তে তাঁৰ ডালৰ 1  $\Omega$  ৰোধৰ বাবে দৈৰ্ঘ্য হ'ব :

- (1)  $1.0 \times 10^{-2} \text{ m}$
- (2)  $1.0 \times 10^{-1} \text{ m}$
- (3)  $1.5 \times 10^{-1} \text{ m}$
- (4)  $1.5 \times 10^{-2} \text{ m}$

153. এটা পদাৰ্থৰ  $0.5 \text{ g}$  ভৰৰ সমতুল্য শক্তি হ'ল :

- (1)  $4.5 \times 10^{16} \text{ J}$
- (2)  $4.5 \times 10^{13} \text{ J}$
- (3)  $1.5 \times 10^{13} \text{ J}$
- (4)  $0.5 \times 10^{13} \text{ J}$

154. d আণৰিক ব্যাস আৰু n সংখ্যা ঘনত্বৰ এটা গোছৰ বাবে গড় মুক্ত পথৰ দৈৰ্ঘ্য এনেদৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি :

- (1)  $\frac{1}{\sqrt{2} n\pi d}$
- (2)  $\frac{1}{\sqrt{2} n\pi d^2}$
- (3)  $\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi d^2}$
- (4)  $\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi^2 d^2}$

155. DNA ত থকা এটা বান্ধনী বা ব'গু ভাঙিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ল  $10^{-20}$  J। eV এককত ইয়াৰ পৰিমাণ হ'ব প্ৰায় :
- 6
  - 0.6
  - 0.06
  - 0.006
156. মূল বিন্দুৰ সাপেক্ষে  $3\hat{j}$  N ৰ বল এটাই  $2\hat{k}$  m হান ভেষ্টৰ কণা এটাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰিলে উৎপন্ন হোৱা টৰ্ক উলিওৱা ।
- $6\hat{i}$  N m
  - $6\hat{j}$  N m
  - $-6\hat{i}$  N m
  - $6\hat{k}$  N m
157. এটা p-n জাংচন ডায়’ডত বিক্ষুলৰ বেধ বৃদ্ধি হয় :
- কেৱল অগ্রৱতী সংযোগৰ বাবে
  - কেৱল পশ্চাৱতী সংযোগৰ বাবে
  - অগ্রৱতী সংযোগ আৰু পশ্চাৱতী সংযোগ দুয়োটাৰ বাবে
  - অগ্রৱতী প্ৰাহৰ বৃদ্ধিৰ বাবে
158. বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগৰ প্ৰারল্যৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰ আৰু চৌম্বক ক্ষেত্ৰ উপাংশৰ অৱিহণাৰ অনুপাত হ'ল :
- (c = বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগটোৰ দ্রুতি)
- c : 1
  - 1 : 1
  - 1 : c
  - 1 :  $c^2$
159. 10 cm ব্যসাৰ্ধৰ পৰিবাহী গোলক এটাত  $3.2 \times 10^{-7}$  C আধান সমভাৱে বিতৰণ হৈ আছে। গোলকটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা 15 cm দূৰত্বত থকা বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰারল্যৰ মান কিমান ?
- $$\left( \frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2 \right)$$
- $1.28 \times 10^4$  N/C
  - $1.28 \times 10^5$  N/C
  - $1.28 \times 10^6$  N/C
  - $1.28 \times 10^7$  N/C
160. প্ৰতিচাপৰ মাত্ৰাসমূহ হ'ল :
- $[MLT^{-2}]$
  - $[ML^2T^{-2}]$
  - $[ML^0T^{-2}]$
  - $[ML^{-1}T^{-2}]$
161. সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতিত এটা কণাৰ সৰণ আৰু ত্বরণৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য হ'ল :
- $\pi$  rad
  - $\frac{3\pi}{2}$  rad
  - $\frac{\pi}{2}$  rad
  - শূন্য
162. এটা শ্ৰেণীৰদ্ধ LCR বৰ্তনীৰ লগত এটা পৰিৱৰ্তী প্ৰাহৰ (ac) ভ'ল্টেজ উৎস সংযোগ কৰা হৈছে। যেতিয়া বৰ্তনীৰ পৰা L আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়া প্ৰাহৰ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য  $\frac{\pi}{3}$  হয়। যদি তাৰ পৰিৱৰতে C আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়াও প্ৰাহৰ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য পুনৰ  $\frac{\pi}{3}$  হয়। বৰ্তনীটোৰ ক্ষমতা গুণক হ'ব :
- শূন্য
  - 0.5
  - 1.0
  - 1.0
163.  $40 \mu\text{F}$  ধাৰক এটা  $200 \text{ V}, 50 \text{ Hz}$  পৰিৱৰ্তী প্ৰাহৰ ভ'ল্টেজ উৎসৰ লগত সংযোগ কৰা হ'ল। বৰ্তনীটোত প্ৰাহিত প্ৰাহৰ গড় বৰ্গৰ বৰ্গমূলৰ (r.m.s.) মান প্ৰায় :
- 1.7 A
  - 2.05 A
  - 2.5 A
  - 25.1 A
164. এখন গীটাৰত একে পদাৰ্থৰে তৈয়াৰী A আৰু B ট্ৰিং দুডাল সম-কম্পনৰ পৰা অলপ বেলেগ হৈ আছে আৰু 6 Hz কম্পনাংকৰ স্বৰকম্পনৰ সৃষ্টি কৰিছে। যেতিয়াৰ B ত টান অলপ হ্ৰাস কৰা হয়, স্বৰকম্পনৰ কম্পনাংক 7 Hz লৈ বৃদ্ধি হয়। A ৰ কম্পনাংক 530 Hz হ'লে, B ৰ মূল কম্পনাংক হ'ব :
- 523 Hz
  - 524 Hz
  - 536 Hz
  - 537 Hz

165. এটা সক কোণৰ প্ৰিজমৰ (প্ৰিজম কোণ A) এখন পৃষ্ঠত এটা পোহৰ বশি  $i$  আপতন কোণত আপতিত হৈছে আৰু বিপৰীত পৃষ্ঠৰ পৰা লম্বভাৱে নিৰ্গমন হৈছে। যদি  $\mu$  প্ৰিজমটোৱ পদাৰ্থৰ প্ৰতিসৰণাংকৰ গুণাংক হয়, তেওঁতাৱ আপতন কোণটো প্ৰায় :

$$(1) \frac{A}{2\mu}$$

$$(2) \frac{2A}{\mu}$$

$$(3) \mu A$$

$$(4) \frac{\mu A}{2}$$

166. এটা ৰোধকৰ বউনি সংকেত তলত দিয়া হ'ল :



ৰোধ আৰু ইয়াৰ সহচৰীমাৰ মান ক্ৰমে :

- $$(1) 470 \text{ k}\Omega, 5\%$$
- $$(2) 47 \text{ k}\Omega, 10\%$$
- $$(3) 4.7 \text{ k}\Omega, 5\%$$
- $$(4) 470 \Omega, 5\%$$

167. বায়ু মাধ্যমৰ এটা সমান্তৰাল ফলি ধাৰকৰ ধাৰকত্ব  $6 \mu\text{F}$ । এখন পৰাবিদ্যুৎ মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰাত ধাৰকটোৱ ধাৰকত্ব  $30 \mu\text{F}$  হয়গৈ। মাধ্যমটোৱ বৈদ্যুতিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ল :

$$(\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2})$$

$$(1) 0.44 \times 10^{-13} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$$

$$(2) 1.77 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$$

$$(3) 0.44 \times 10^{-10} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$$

$$(4) 5.00 \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$$

168.  $5 \text{ kg}$  আৰু  $10 \text{ kg}$  ভৰৰ দুটা কণা এডাল নগন্য ভৰৰ আৰু  $1 \text{ m}$  দৈৰ্ঘ্যৰ কঠিন দণ্ডৰ দুয়োমূৰে সংযোগ কৰা হ'ল।

তন্ত্রটোৱ ভৰকেন্দ্ৰটোৱ  $5 \text{ kg}$  কণাটোৱ পৰা দূৰত্ব হ'ব (প্ৰায়) :

- $$(1) 33 \text{ cm}$$
- $$(2) 50 \text{ cm}$$
- $$(3) 67 \text{ cm}$$
- $$(4) 80 \text{ cm}$$

169.  $3 \times 10^{-10} \text{ Vm}^{-1}$  ৰ বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰ এখনত অপৱাহ বেগ  $7.5 \times 10^{-4} \text{ m s}^{-1}$  হোৱা আধান কণা এটাৰ সচলতা  $\text{m}^2 \text{ V}^{-1} \text{ s}^{-1}$  এককত হ'ব :

- $$(1) 2.25 \times 10^{15}$$
- $$(2) 2.5 \times 10^6$$
- $$(3) 2.5 \times 10^{-6}$$
- $$(4) 2.25 \times 10^{-15}$$

170. এটা গন্ধুজৰ মুখচৰ পৰা এটা বল  $20 \text{ m/s}$  বেগত উলম্বভাৱে তলমূৰাকৈ দলিওৱা হ'ল। কিছু সময়ৰ পাছত বলটোৱে  $80 \text{ m/s}$  বেগত ভূমিত খুন্দা মাৰে। গন্ধুজটোৱ উচ্চতা হ'ল : ( $g = 10 \text{ m/s}^2$ )

- $$(1) 360 \text{ m}$$
- $$(2) 340 \text{ m}$$
- $$(3) 320 \text{ m}$$
- $$(4) 300 \text{ m}$$

171. যিবোৰ কঠিন পদাৰ্থৰ ৰোধৰ তাপ গুণাংক খণ্ডাত্মক হয়, সেইবোৰ পদাৰ্থ হ'ল :

- $$(1) ধাতু$$
- $$(2) কেৱল অপৰিবাহী$$
- $$(3) কেৱল অধিপৰিবাহী$$
- $$(4) অপৰিবাহী আৰু অধিপৰিবাহী$$

172. আলোক সংবেদনশীল পদাৰ্থ এটাত প্ৰাৰম্ভিক কম্পনাংকৰ  $1.5$  গুণ বেছি কম্পনাংকৰ পোহৰ পৰিছে। যদি পোহৰৰ কম্পনাংক আধা আৰু প্ৰাৱল্য দুগুণ কৰা হয়, তেওঁতাৱ আলোক বিদ্যুৎ প্ৰৱাহৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব ?

- $$(1) দুগুণ$$
- $$(2) চাৰি গুণ$$
- $$(3) এক-চতুৰ্থাংশ$$
- $$(4) শূন্য$$

173.  $r_1$  আৰু  $r_2$  ( $r_1 = 1.5 r_2$ ) ব্যাসাৰ্দ্ধৰ দুটা কঠিন তামৰ গোলকৰ উষ্ণতা  $1 \text{ K}$  বৃদ্ধি কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা তাপৰ পৰিমাণৰ অনুপাত হ'ল :

- $$(1) \frac{27}{8}$$
- $$(2) \frac{9}{4}$$
- $$(3) \frac{3}{2}$$
- $$(4) \frac{5}{3}$$

174. পৃথিবী পৃষ্ঠত এটা বস্তুৰ ওজন  $72\text{ N}$ । পৃথিবীৰ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ আধা উচ্চতাত বস্তুটোৰ ওপৰত ক্রিয়া কৰা মধ্যাকৰ্ষণিক বল কিমান ?  
 (1)  $48\text{ N}$   
 (2)  $32\text{ N}$   
 (3)  $30\text{ N}$   
 (4)  $24\text{ N}$
175. সাৰ্থক সংখ্যাৰ কথা বিবেচনা কৰিলে,  $9.99\text{ m} - 0.0099\text{ m}$  ৰ মান কিমান হ'ব ?  
 (1)  $9.9801\text{ m}$   
 (2)  $9.98\text{ m}$   
 (3)  $9.980\text{ m}$   
 (4)  $9.9\text{ m}$
176. এডাল স্ফুৰ গজৰ লঘিষ্ঠ গণনাৰ মান  $0.01\text{ mm}$  আৰু ইয়াৰ বৃত্তাকাৰ স্কেলত  $50$  টা ঘৰ আছে।  
 স্ফুৰ গজটোৰ পিট্চ হ'ল :  
 (1)  $0.01\text{ mm}$   
 (2)  $0.25\text{ mm}$   
 (3)  $0.5\text{ mm}$   
 (4)  $1.0\text{ mm}$
177. তলৰ কোনটোৰ বাবে ব'ব আহি প্ৰযোজ্য নহয় ?  
 (1) হাইড্ৰ'জেন পৰমাণু  
 (2) এককভাৱে আয়নিত হিলিয়াম পৰমাণু ( $\text{He}^+$ )  
 (3) ডয়টেৰন পৰমাণু  
 (4) এককভাৱে আয়নিত নিয়ন পৰমাণু ( $\text{Ne}^+$ )
178. এটা স্থিৰ আলমৰ পৰা  $L$  দৈৰ্ঘ্য আৰু  $A$  প্ৰস্থচেছে কালিৰ এডাল তাৰ ওলমি আছে। যেতিয়া ইয়াৰ মুক্ত মূৰত  $M$  ভৰ আৰি দিয়া হয়, তেতিয়া ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য  $L_1$  লৈ সলনি হয়। তেনে ক্ষেত্ৰত ইয়ঙৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ প্ৰকাশ বাশি হ'ব :  
 (1)  $\frac{\text{Mg}L_1}{AL}$   
 (2)  $\frac{\text{Mg}(L_1 - L)}{AL}$   
 (3)  $\frac{\text{Mg}L}{AL_1}$   
 (4)  $\frac{\text{Mg}L}{A(L_1 - L)}$
179.  $100$  পাক সংখ্যাৰ  $50\text{ cm}$  দৈৰ্ঘ্যৰ কুণ্ডলী এটাই  $2.5\text{ A}$  বিদ্যুত প্ৰাৰ্থ বহন কৰি আছে। কুণ্ডলীটোৰ কেন্দ্ৰত উৎপন্ন হোৱা চৌম্বক ক্ষেত্ৰ মান :  
 $(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7}\text{ T m A}^{-1})$   
 (1)  $6.28 \times 10^{-4}\text{ T}$   
 (2)  $3.14 \times 10^{-4}\text{ T}$   
 (3)  $6.28 \times 10^{-5}\text{ T}$   
 (4)  $3.14 \times 10^{-5}\text{ T}$
180.  $1200\text{ A m}^{-1}$  পৰিমাণৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ এখন  $599$  চৌম্বক প্ৰণতাৰ এডাল লোহাৰ দণ্ডৰ ওপৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। দণ্ডালৰ পদাৰ্থৰ চৌম্বিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ব :  
 $(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7}\text{ T m A}^{-1})$   
 (1)  $2.4\pi \times 10^{-4}\text{ T m A}^{-1}$   
 (2)  $8.0 \times 10^{-5}\text{ T m A}^{-1}$   
 (3)  $2.4\pi \times 10^{-5}\text{ T m A}^{-1}$   
 (4)  $2.4\pi \times 10^{-7}\text{ T m A}^{-1}$

- o O o -

**Space For Rough Work / খুচৰা কামৰ বাবে ঠাই**

**Space For Rough Work / খুচৰা কামৰ বাবে ঠাই**